

New Age

I USA OCH Europa spreds under 1960- och 1970-talen en mängd olika rörelser som sökte alternativ till kristendomen och andra etablerade religioner, samtidigt som man också uttryckte en skarp kritik mot det materialistiska västerländska samhället. Rörelserna fick så småningom samlingsbegreppet *New Age*, ett begrepp hämtat från astrologin som delar in världsförloppet i tidsåldrar kopplade till olika stjärntecken. Man påstod att vi står på tröskeln till Vattumannens tidsålder, den nya tidsåldern som ska avlösa Fiskarnas stjärntecken. I den nya tidsåldern har andlighet en central plats och mänskligheten präglas av fred och harmoni.

Artisten Thomas Di Leva håller en vigselakt mellan Solen och Venus på Gärdet i Stockholm. Evenemanget var en del av Oneness Celebration, en festival med New Age-karaktär som hölls i juni 2004.

Nya strömningar med gamla anor

De rörelser, idéer, terapier och metoder som brukar benämnas New Age har hämtat inspiration från många olika läror och traditioner, till exempel österländska religioner, traditioner från indianer och andra urbefolkningar, moderna meditationstekniker, psykoterapier

Det är oklart om New Age syftar på en troslära, en livsåskådning, en terapi eller en livsstil.

och alternativa medicinska behandlingsmetoder. Många menar att New Age snarare ska ses som en *strömning* än som en religion eller en rörelse. New Age har inte haft några gemensamma kyrkoliknande organisationer som människor kan bli medlemmar i, inte heller har det funnits krav på anhängare att acceptera ett helt paket med läror och trosuppfattningar. Det är dessutom oklart om New Age syftar på en troslära, en livsåskådning, en terapi eller en livsstil. Man kan ändå se en viss

Vissa av de rörelser som brukar nämnas i detta sammanhang tar avstånd från begreppet New Age och vill istället tala om alternativ andlighet.

samhörighet mellan många av New Age-företeelserna genom att de har ingått i löst sammansatta nätverk, funnits med vid stora mässor och varit representerade i olika bokaffärer och hälsokostbutiker med nyandlig inriktning.

Psykologen Zindel Segal, demonstrerar meditations-terapi i sitt kontor i Toronto, maj 2008. Mindfulness-meditation, som bygger på Buddhas läror, har fått stor spridning i västvärlden under 2000-talet.

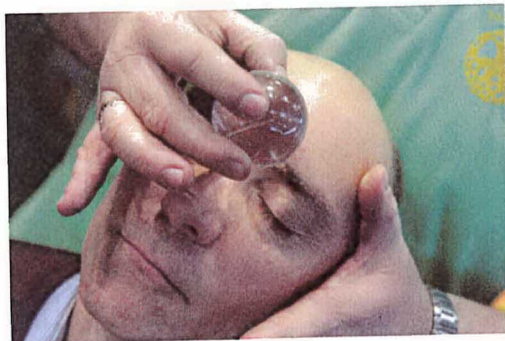
Vissa av de rörelser som brukar nämnas i detta sammanhang tar avstånd från begreppet New Age och vill istället tala om *alternativ andlighet*. De betonar att det inte handlar om att värva någon till en religiös lära, utan att fokus är individens välmående. Därför

kan man också möta benämningar som *mental träning*, *hälsa för kropp och själ*, *wellbeing* och *mindfulness*, och det kan verka som att New Age handlar om personlighetsutveckling och hälsa snarare än religion. Flera religionsforskare menar dock att New Age har så många religiösa anknytningar att man absolut bör betrakta detta som religion.

Grundtankar i New Age

Även om New Age-rörelserna är mycket olika inbördes och har hämtat inspiration från många olika källor, kan man ändå se vissa drag som är gemensamma för många av dem.

- **KOSMISK ENERGI.** Det finns en gudomlig kosmisk kraft eller energi överallt i universum, också inom varje människa. Människan har möjlighet att upptäcka denna inre kraft genom olika tekniker och terapier, och kan därmed påverka sin andliga och fysiska status.
- **HOLISM.** Allt levande i kosmos hänger samman i en helhet genom kraften och livsenergin som finns i allt. Jorden är en gudomlig, levande organism (kallas ibland Gaia eller Moder Jord) och människan ska därför sträva efter harmoni med naturen.
- **DOLD KUNSKAP.** Bortom den synliga verkligheten finns sanningar som inte går att uppfatta med förnuftet eller med vetenskapliga metoder. Genom andliga upplevelser eller alternativa medvetandetillstånd kan människan nå dessa dolda sanningar och insikter. Upplevelserna kan förmedlas exempelvis genom olika meditationstekniker, genom fysiska ting eller genom den nära kontakten med en andlig mästare.
- **ÅTERUPPTÄCKTA SANNINGAR.** I flera New Age-inriktningar lyfter man fram kunskaper från urgamla traditioner, kunskaper som man menar har gått förlorade i den moderna världen.

En massör behandlar en mans ansikte med en kristall under Crystal Days-mässan i München 2006.

Det kan till exempel handla om vishetsläror från det forntida Egypten, Indien, Kina och Tibet. Även naturfolk, bland annat amerikanska indianstammar och inuiter, har bevarat kunskaper som nu har återupptäckts och som kan hjälpa människan till ett mer fullkomligt liv.

- **REINKARNATION.** Människan lever inte bara detta liv utan har haft en rad olika existenser. I varje liv har man möjlighet att få lärdomar som man kan bära med sig till kommande existenser. Genom olika tekniker kan man få kontakt med sina tidigare liv. Tron på karma, att människans handlingar i detta livet påverkar nästa liv, är också vanlig inom New Age.
- **HEALING.** Genom olika tekniker och metoder kan utövare påverka den kosmiska energi som genomströmmar kosmos för att läka psykisk och fysisk ohälsa. En terapeut kan överföra positiv energi från sig själv, och klienten kan också få hjälp att frigöra sin egen inre helande kraft. Eftersom energin finns i allt kan även stenar och mineraler förmedla helande.
- **KANALISERING.** Vissa människor, ofta kallade medier, kan förmedla budskap från "andra sidan". En person fungerar som språkrör för ett budskap från änglar, andliga väsen, djur, utomjordiska varelser eller från avlidna anhöriga (spiritism). Kanaliseringen av budskapet kan också vara kopplad till vissa tekniker, som till exempel tolkning av tarotkort och kristallkolor, eller att mediet försätter sig i trans.
- **SYNKRETISM.** Människan har frihet att välja olika inriktningar och behöver inte hålla sig till en enda sanning eller lära. Det är vanligt att man kombinerar föreställningar från olika trossystem och söker efter nya kombinationer.

Ett andligt smörgåsbord

Inom New Age finner man en stor mångfald av inriktningar, terapier och religionsinspirerade ritualer. Ibland har New Age beskrivits som ett andligt smörgåsbord där individen kan välja fritt från ett enormt utbud av läror och terapier för att på så sätt hitta en mix som passar just honom eller henne. Det är förmodligen inte

Maharishi
Mahesh Yogi
mediterar vid
sitt högkvar-
ter i New Delhi,
Indien, 1967.
Yogi var guru
åt popgrup-
pen The Beat-
les som bidrog
till att sprida
Transcendental
Meditation till
västvärlden.

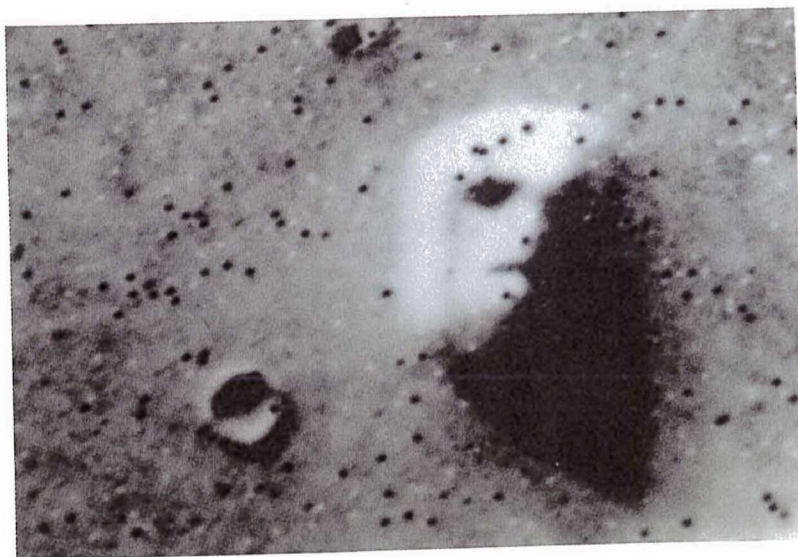
någon tillfällighet att New Age har tilltalat många människor i en tid då det västerländska samhället har präglats av både individualism och en stark konsumtionsmentalitet.

Mitt i det enorma utbudet av inriktningar, terapier och läror framförda av olika guruer, så finns också några större och mer organiserade rörelser. Bland de mer kända är *Transcendental Meditation (TM)*. TM är en meditationsteknik som introducerades 1958 av den indiske vishetsläraren Maharishi Mahesh Yogi, men TM växte efterhand till en organisation med centra i många länder. I Sverige har uppskattningsvis 80 000 personer lärt sig att meditera enligt TM-tekniken. Några andra New Age-inspirerade rörelser med organisationer i flera länder är *Osho* och *Church Universal and Triumphant* (också känd som *Summit Lighthouse*).

Kritik mot New Age

New Age-rörelsen var som mest framträdande i västvärlden på 1980- och 1990-talen. Idag används inte beteckningen New Age i lika stor utsträckning, men utbudet av läror, terapier och behandlingsmetoder som brukar räknas dit är fortfarande stort, även i Sverige. New Age-strömningarna har då och då fått utstå kritik från olika håll. Här följer några av de punkter som ibland lyfts fram i kritiken.

- En del av innehållet i New Age utges för att vara vetenskapligt förankrat, trots att det i själva verket bygger på myter eller pseudovetenskap.
- New Age-rörelserna har i stor utsträckning utvecklats till ren affärsverksamhet, och de främjar en konsumtionsmentalitet hos sökande människor.
- Företrädare utnyttjar människors godtrogenhet för att tjäna pengar på dem. Människor blir lurade att lägga ut pengar på metoder som inte går att testa vetenskapligt.
- New Age-rörelserna bidrar till ett tänkande där egna erfarenheter väger tyngre än förnuft och vetenskap. New Age uppmuntrar också tron på vidskepelse och hämmar det kritiska tänkandet.
- New Age-terapierna kan inge människor falska förhoppningar och kan medföra att sjuka låter bli att söka relevant medicinsk hjälp.
- Vissa New Age-grupper har företrätt ett slags övermänniskoideal. Eftersom det är varje människas uppgift att frigöra sina inre krafter för att uppnå hälsa och framgång, kan man nedvärdera de som inte lyckas med detta.

"Ansiktet" på Mars. Fotot togs av rymdsonden Viking år 1976 och visar en bergsformation på planeten Mars. Människor med intresse för paranormala fenomen har använt fotot som ett bevis för att det finns en civilisation på Mars.